

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ

**МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ
ДИСКУРСІВ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Дипломна робота з соціальної педагогіки
(освітньо-кваліфікаційний рівень
«Магістр»)

студента **6** курсу **70** групи
галузі знань:

0101 Педагогічна освіта

напряму підготовки:

8.01010601 Соціальна педагогіка

Петрова Дар'я Сергіївна

Керівник:

Кандидат педагогічних наук,

Доцент **Н.П. Павлик**

Рецензент: доктор педагогічних наук,
професор, ректор Житомирського
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти **І.І Смагін**

м. Житомир – 2015 рік

Зміст

Вступ	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПУБЛІЧНИХ ДИСКУРСІВ	Ошибка! Закладка не определена.
1.1. Аналіз базових категорій та понять дослідження	Ошибка! Закладка не определена.
1.2. Сутність та становлення публічного дискурсу як соціального явища	Ошибка! Закладка не определена.
1.3. Структура публічного дискурсу..	Ошибка! Закладка не определена.
Висновки до розділу 1:	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНИЙ ДИСКУРС В СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.1. Комунікативний простір як основа публічного дискурсу	Ошибка! Закладка не определена.
2.2. Основні форми публічних дискурсів та їх соціально-педагогічний зміст	Ошибка! Закладка не определена.
2.3. Соціально-педагогічна діяльність як предмет публічного дискурсу	Ошибка! Закладка не определена.
Висновки до розділу 2.....	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ СПЕЦИФІКИ ПРАКТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ ДИСКУРСІВ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	Ошибка! Закладка не определена.
3.1. Програма емпіричного дослідження Інтернет-ресурсів з публічними дискурсами на соціально-педагогічну тематику	Ошибка! Закладка не определена.
3.2. Контент-аналіз Інтернет-ресурсів з публічними дискурсами на соціально-педагогічну тематику.....	Ошибка! Закладка не определена.
3.3. Методичні рекомендації соціальним педагогам з використання публічних дискурсів у практичній діяльності	Ошибка! Закладка не определена.
Висновки до розділу 3.....	Ошибка! Закладка не определена.
Загальні висновки	6
Список використаних джерел.....	9
Додатки.....	Ошибка! Закладка не определена.

Вступ

Актуальність дослідження.З розвитком демократії практично всі сфери суспільного життя стають предметом спільного обговорення задля підвищення їх позитивного впливу та нівелювання негативного. Не виключенням є і соціальна сфера, зокрема й соціально-педагогічна діяльність, яка в наш час теж є об'єктом публічного дискурсу.

Розвиток сучасних інформаційних технологій та суспільства сприяв швидшому й більш масовому поширенню вузькоспеціалізованої інформації та надав можливість широкому колу осіб перейти зі статусу об'єкту або стороннього спостерігача до статусу повноцінного суб'єкта більшості публічних дискурсів.

Існування в сучасній науці численних концепцій і теорій дискурсу, а також виникнення і розвиток течій, що спеціалізуються на дискурс-аналізі, свідчать про те, що дискурс виступає сьогодні одним з найбільш затребуваних і актуалізованих предметів теоретичного аналізу. Поряд із загальними теоріями дискурсу в даний час активно розробляються його приватні теорії, що представляють собою відповідь на виклики сучасної соціальної, політичної та культурної практики. Не виключенням є й соціально-педагогічні дослідження.

Розширення комунікативного мультимедійного простору і поява все нових соціальних практик і технологій, активно впливають на суспільні та інституційні відносини, передбачає активізацію наукової діяльності в області спеціалізованого дослідження широкої групи дискурсів масових, публічних комунікацій, тобто в сфері вивчення публічного дискурсу. Такий соціально-комунікативний феномен як публічний дискурс в наш час виступає особливим способом владно-управлінського впливу на суспільну свідомість. Проте вплив цей може бути не тільки негативно-авторитарним, а цілком

може стати інструментом позитивного соціально-педагогічного впливу, особливо в сфері профілактики різного роду девіацій.

Проблематика вивчення публічного дискурсу як наукової категорії та соціального явища зустрічається, в переважній більшості, в роботах зарубіжних вчених, таких як Р. Барт, Ж. Бодріяр, У. Еко, Ю. Лотман, Х. Уайт, Ю. Хабермас та ін. Однак, проблематика застосування публічних дискурсів у соціально-педагогічній діяльності залишається практично недослідженою. Саме тому темою нашого дослідження було обрано: «Методика застосування публічних дискурсів у соціально-педагогічній діяльності».

Об'єкт дослідження – публічний дискурс як соціальне явище.

Предмет дослідження – процес застосування публічних дискурсів у соціально-педагогічній діяльності.

Мета дослідження – дослідити процес застосування публічних дискурсів у соціально-педагогічній діяльності.

Гіпотеза дослідження – публічний дискурс є сферою практичної соціально-педагогічної діяльності, оскільки передбачає можливість надання соціально-педагогічної допомоги шляхом використання різних форм публічної комунікації, зокрема й Інтернет-дискурсу.

Завдання дослідження:

1. Охарактеризувати базові поняття та категорії дослідження, зокрема публічний дискурс та комунікативний простір.
2. Виявити сутність публічного дискурсу у системі соціально-педагогічної діяльності.
3. Провести контент-аналіз Інтернет-ресурсів з публічними дискурсами на соціально-педагогічну тематику.
4. Розробити методичні рекомендації соціальним педагогам з використання публічних дискурсів у практичній діяльності.

Методи дослідження. Для виконання поставлених завдань дослідження ми використали ряд теоретичних(аналіз наукових джерел, узагальнення, індукція, систематизація) та практичних методів (контент-

аналіз, статистичні методи кількісної та якісної обробки отриманих результатів).

Теоретичне значення дослідження: узагальнено та проаналізовано сутність публічного дискурсу у сфері соціально-педагогічної діяльності.

Практичне значення дослідження: розроблено й обґрунтовано методичні рекомендації соціальним педагогам з використання публічних дискурсів у практичній діяльності.

Апробація роботи. Результати дослідження опубліковані у збірнику наукових праць: Петрова Д.С. Соціально-педагогічний зміст основних форм використання публічного дискурсу / Д.С. Петрова // Актуальні проблеми соціальної сфери: [збірник наукових робіт викладачів і студентів] / за заг. ред. Н. П. Павлик. – Житомир : вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел (77 найменувань). Робота викладена на 78 сторінках друкованого тексту та 17 сторінках додатків.

Загальні висновки

1. Єдиного загально визнаного трактування поняття «публічний дискурс» не сформувався в наукових дослідженнях. Найбільш поширеними в наукових дослідженнях є кратологічний, семіотичний і комунікативний підходи. Проте процес вивчення публічного дискурсу як об'єкта наукового пізнання розпочався відносно нещодавно, а тому перебуває на стадії формування як наукового, діяльнісного та соціального явища. Вивчення публічного дискурсу як соціального явища та об'єкта наукового пізнання розпочалося відносно нещодавно. Найбільш прийнятним у сучасних наукових джерелах є розуміння публічного дискурсу як знаково-символічної діяльності, яка здійснюється в публічному комунікативному просторі, виконуючи функції формування соціетальних суспільних відносин і формування ментальних структур суспільної свідомості. Існує значна кількість різновидів публічного дискурсу, однак їх структура є типовою. Публічний дискурс – це складна система, що складається з шести основних структурних елементів: інтенціонального, актуального, віртуального, контекстуального, психологічного та «залишкового», врахування яких дозволяє досягти цілей публічного дискурсу, які ставить його ініціатор.

2. В процесі публічного дискурсу комунікативна взаємодія відбувається в певному окресленому середовищі (реальному чи віртуальному). Це середовище, фактично і є комунікативним простором публічного дискурсу. Комунікативний простір – це соціально-психологічне середовище, в якому можливе формування адекватної комунікативної моделі спілкування, зокрема й комунікативна взаємодія в межах публічного дискурсу. До компонентів комунікативного простору публічного дискурсу належать суб'єкти комунікації, спільна комунікативна дія, зворотний зв'язок, спільне інформаційне поле, механізми і феномени, що сприяють чи гальмують взаєморозуміння, загальний смисл, налагодження діалогічних відносин. А оскільки певний тип комунікативного простору вимагає різних

форм комунікації та виконує різні функції (в тому числі соціального, психологічного та педагогічного характеру) можемо узагальнити, що комунікативний простір є основою публічного дискурсу та полем соціально-педагогічної діяльності.

Публічний дискурс відбувається у різних формах. Серед найбільш поширених форм, у соціально-педагогічній діяльності найбільш доцільно використовувати інституційні та суб'єктно-об'єктні форми, форми демонстрації та розваг, форми організованого зараження, сугестії та маніпулювання. Також форми публічного дискурсу залежать від ключових цілей його ініціатора та відповідних інформаційних каналів, які виступають в ролі відповідного комунікативного простору публічного дискурсу. Соціально-педагогічний зміст, в даному випадку, реалізується через масмедійний, пропагандистський та PR-дискурс.

Соціально-педагогічна діяльність як наука та сфера практичної діяльності сформувалась відносно нещодавно, а тому і сама є предметом публічного дискурсу. В межах публічного дискурсу стосовно соціально-педагогічної діяльності, на нашу думку, доцільно виділити основні тематичні блоки цього дискурсу, а саме: суспільне схвалення та оцінка доцільності та важливості соціально-педагогічної діяльності; науковий дискурс щодо науково-теоретичних основ соціальної педагогіки; публічний дискурс в середовищі соціальних педагогів стосовно ключових недоліків та дилем професійної соціально-педагогічної діяльності.

3. Наше емпіричне дослідження спрямоване на вивчення методичних особливостей використання публічних дискурсів у соціально-педагогічній діяльності. Експериментальною базою емпіричного дослідження є Інтернет як простір публічного дискурсу. Конкретизуючи поле емпіричного дослідження варто зазначити, що нами було обрано соціальну Інтернет-мережу «vk.com», як найбільш популярну серед українських користувачів персоніфіковану Інтернет-мережу. Вибіркову сукупність дослідження складає публічний дискурс в мережі Інтернет на трьох рівнях: на рівні

професійної спільноти соціальних педагогів (спільнота «Фахівець із соціальної роботи» – найбільша українська професійна спільнота у «vk.com»); на рівні індивідуальної співпраці соціального педагога з клієнтом (спільнота «Соціальний педагог СЗШ № 280» – спільнота соціального педагога ЗНЗ №280 м.Київ, на базі якої фахівець взаємодіє з дітьми); на рівні взаємодії майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки (студентська спільнота «Справжні соціальні педагоги»). На всіх, обраних для дослідження, Інтернет-ресурсах соціально-педагогічного спрямування присутній публічний дискурс соціально-педагогічного спрямування. Підтвердженням даного заключення є наявність всіх структурних елементів публічного дискурсу (в деяких випадках присутні п'ять із шести основних структурних елементів) та виконання ключових функцій публічного дискурсу. Ключовими темами соціально-педагогічного публічного дискурсу є професійна та методична література, мотивація до професійної діяльності, практичні аспекти професійної підготовки, нормативно-правове забезпечення професійної діяльності, професійний та особистісний розвиток, етичні та аксіологічні аспекти професійної діяльності. За період проведення емпіричного дослідження було також чітко прослідковано тенденцію до зростання кількісних показників публічних дискурсів, пов'язаних з соціально-педагогічною діяльністю. Орієнтуючись на результати науково-теоретичного аналізу досліджуваної проблеми та емпіричного дослідження, нами було розроблено методичні рекомендації соціальним педагогам з використання публічних дискурсів у практичній діяльності. Використовуючи ці методичні рекомендації, соціальний педагог, як ініціатор та активний учасник публічного дискурсу, може використовувати публічний дискурс не тільки як платформу для роботи на груповому та публічному рівнях, а й як інструмент діагностичної, корекційної та профілактичної соціально-педагогічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Англо-русский словарь лингвистики и семиотики / Под ред. А.Н. Баранова, Д.О. Добровольского. – М. : Наука, 1996. – 642 с.
2. Анисимова Е. Е. О коммуникативно-прагматических нормах текста / Е. Е. Анисимова // Прагматика и структура текста. – М. : МПИИЯ, 1983. – Вып. 209. – С. 77-87.
3. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике / И. В. Арнольд. – М. : Высшая школа, 1991. – 140 с.
4. Баранов А. М. Лингво-прагматические механизмы аргументации / А. М. Баранова, В. М. Сергеев // Рациональность, рассуждение, коммуникация. – К. : Наукова думка, 1987. – С. 38 – 46.
5. Баранов А. Н. Аргументация как языковой и когнитивный феномен // Речевое воздействие в сфере массовой коммуникации / А. Н. Баранов. – М. : Наука, 1990. – С. 36 – 42.
6. Белянин В. П. Психолингвистические аспекты художественного текста / В. П. Белянин. – М. : МГУ, 1988. – 128 с.
7. Блакар Р. М. Язык как инструмент социальной власти / Р. М. Блакар // Язык и моделирование социального взаимодействия. – М. : Прогресс, 1987. – С. 108-121.
8. Богомолова Н. Н. Социальная психология массовой коммуникации / Н. Н. Богомолова. – М. : Аспект Пресс, 2008. – 191 с.
9. Борботько В. Г. Принципи формування дискурсу: від психолінгвістики до лінгвосенергетики. – К. : К-Книга, 2005. – 188 с.
10. Воробьева О. П. Текстовые категории и фактор адресата / О. П. Воробьева. – К. : Вища школа, 1993. – 199 с.
11. Воропай Т. С. В поисках себя. Идентичность и дискурс / Т. С. Воропай. – Харьков: Харьковский гос. политехнический ун-т, 1999. – 418 с.

12. Гриценко О. М. Основи теорії міжнародної журналістики / О. М. Гриценко, В. І. Шкляр. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. – 304 с.
13. Дейк Т. А. Язык. Познание. Коммуникация / Т. А. Дейк [Пер с англ. Ю. Н. Караулова, В. В. Петрова. – М.: Прогресс, 1989. – 310 с.
14. Дискурс, речь, речевая деятельность: Функциональные и структурные аспекты / Под ред. С. А. Ромашко. – М. : ИНИОН РАН, 2000. – 232 с.
15. Дридзе Т. М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации: Проблемы семио-социопсихологии. – М. : Наука, 1984. – 268 с.
16. Зайцев Е. Дискурс-анализ это анализ дискурса? / Е. Зайцев // Медиальманах. – 2004. – №4-5. – С.50-58.
17. Зернецька О. В. Нові засоби масової комунікації / О. В. Зернецька. – К.: Наукова думка, 2003. – 130 с.
18. Зильберт Б. А. Социопсихолингвистическое исследование текстов, радио, телевидения, газеты / Б. А. Зильберт. – М: Изд-во МГУ, 1996. – 211 с.
19. Каменская О. Л. Текст и коммуникация / О. Л. Каменская. – М. : Высшая школа, 1990. – 151 с.
20. Кибрик А. А. Когнитивные исследования по дискурсу / А. А. Кибрик // Вопросы языкознания. – 1994. – № 5. – С. 126-140.
21. Ковалев В. Н. Социология управления социальной сферой / В. Н. Ковалев. –М. : Академический проект, 2003. – 236 с.
22. Кузин В. В. Психологическая культура журналиста / В. В. Кузин. – СПб. : СПбГУ, 1997. – 115 с.
23. Кузнецов М. Практическая психология PR и журналистики: как позволить другим делать по-вашему / М. Кузнецов, И. Цыкунов. – М. : Изд-во «РИП-холдинг», 2002. – 148 с.
24. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід / Дж. Лалл. – К. : «Вид-во «К.І.С», 2002. – 224 с.

25. Макаров М. Г. Коммуникативная структура текста / М. Г. Макаров. – М. : МГУ, 1990. – 253 с.
26. Мельник Г. С. Mass-Media: психологические процессы и эффекты / Г. С. Мельник. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 1996. – 160 с.
27. Офіційний веб-ресурс соціальної Інтернет-мережі «vk.com» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vk.com>. – Назва з екрана.
28. Петров В. М. Дискурс как объект исследования / В. М. Петров, Ю. Н. Караулов // Новое в лингвистике. – М. : МГУ, 1989. – С. 117-126.
29. Почепцов Г. Г. Коммуникативные аспекты семантики / Г. Г. Почепцов. – К.: Вища школа, 1987. – 131 с.
30. Рикер П. Дискурс как феномен / П. Рикер // Текст и дискурс: лингвистические исследования. – М. : Наука, 1995. – С. 97-110.
31. Різун В. В. Аспекти теорії тексту / В. В. Різун, А. І. Мамалига, М. Д. Феллер // Нариси про текст. Теоретичні питання комунікацій і тексту. – К. : Редакційно-видавничий центр «Київський університет», 1998. – С. 5-59.
32. Різун В. В. Природа й структура комунікативного процесу / В. В. Різун // Наукові записки Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. – К. : вид-во КНУ ім. Т. Шевченка, 2001. – Т. 5. – С. 17-37.
33. Різун В. В. Роль ЗМК в демократичному суспільстві / В. В. Різун // Публіцистика і політика / За ред. проф. В.І. Шкляра. – К. : вид-во КНУ ім. Т. Шевченка, 2001. – Вип. 2. – С. 13-16.
34. Рябцева Н. К. Ментальные перформативы в научном дискурсе // Вопросы языкознания. – 1992. – № 4. – С. 12-29.
35. Серажим К. С. Базові категорії дискурсу в комунікативній ситуації / К. С. Серажим // Південний архів. Філологічні науки. – Херсон: Айлант, 2001. – Вип. IX. – С. 104-109.

36. Серажим К. С. Еволюція поглядів на дискурс / К. С. Серажим // Актуальні проблеми журналістики. – Ужгород: МП «Ліра», 2001. – С. 207-215.
37. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации А. В. Соколов. – СПб. : изд-во В. А. Михайлова, 2002. – 258 с.
38. Филлипс Л. Дж. Дискурс-анализ. Теория и метод / Л. Дж. Филлипс М. В. Йоргенсен. – Харьков : изд-во Гуманитарный Центр, 2004. – 336 с.
39. Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие / Ю. Хабермас. – М.: Академический Проект, 2005. – 528 с.
40. Чічановський А. Світ інформації: особистість, суспільство держава / А. Чічановський, В. Шкляр. – К. : Слав'янський діалог, 1995. – 51 с.
41. Шерковин Ю. А. Психологические проблемы массовых информационных процессов / Ю. А. Шерковин. – М. : Мысль, 1993. – 215 с.
42. Agar P. The Institutional Discourse / P. Agar // Discourse and Society. – London: Sage, 1985. – Vol. 1. – P. 27-35. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://www.ssc.wisc.edu/soc/faculty/pages/docs/maynard/PDF%20files/1989Ethnog_Institution.pdf. – Назва з екрана.
43. Benveniste E. On Discourse / E. Henveniste // The Theoretical Essays: Film, Linguistics, Literature. Manchester: Manchester Univ. Press, 1985. – p. 1 – 7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://pdf12999.myjzoz.org/pdf/theoretical-essays-film-linguistics-literature_25e4cp.pdf. – Назва з екрана.
44. Blas G. Forms of discourse / G. Blas // Discourse and Society. – London: Sage, 1995. – Vol. 2. – P. 108-114. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://elanguage.net/journals/index.php/pragmatics/article/viewArticle/598>. – Назва з екрана.

45. Brinker R. Pragmatics of discourse / R. Brinker, W. Sager. – N. Y. : Northton, 1989. – 247 p.
46. Burghardt F. The scheme of discourse analysis / F. Burghardt // Pragmatics: A Reader. – Oxford; New York, 1991. – P. 97-108. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://informahealthcare.com/doi/abs/10.3109/02699209108985501>. – Назва з екрана.
47. Byrne D. N. Public discourse, community concerns, and civic engagement / D. N. Byrne // Journal of Computer-Mediated Communication. – 2007. – №13 (1). – p. 22 – 23.
48. Cook O. Discourse / O. Cook. – Cambridge : Oxford University Press, 1989. – 170 p.
49. Cook O. Discourse and Literature / O. Cook. – Cambridge : Oxford University Press, 1994. – 280 p.
50. Coulthard L. An Introduction to Discourse Analysis / L. Coulthard. – London : Longman, 1993. – 240 p.
51. Davis S. Effects of talk shows viewing on adolescents / S. Davis, M.L. Mares // Journal of Communication. – 1998. – 48 (3). – pp. 69-86. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1460-2466.1998.tb02760.x/abstract>. – Назва з екрана.
52. Dieckmann R. The instituonal discourse / R. Dieckmann // Discourse and Society. – London: Sage, 1975. – Vol. 2. – P. 110-117.
53. Edmondson W. Spoken Discourse / W. Edmondson. – London, 1981. – 368 p.
54. Edwards D. Discursive Psychology / D. Edwards, J. Potter. – London : Hewbury Park, 1992. – 306 p.
55. Fairclough N. Critical Discourse Analysis / N. Fairclough. – London : Longman, 1995. – 370 p.
56. Gamson W. Media discourse and Public Opinion / W. Gamson A. Modigliani // American Journal of Sociology. – 1989. – №95 (1). – p. 1 – 37.

- [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.jstor.org/stable/2780405>. – Назва з екрана.
57. Grunert J. Language of political discourse / J. Grunert // *Discourse and Society*. – London: Sage, 1984. – Vol. 1. – P. 51-60.
 58. Harre R. *Discursive Psychology in Practice* / R. Harre, P. Stearns. – London : Thousand Oaks, 1995. – 274 p.
 59. Harre R. *The Discursive Mind* / R. Harre, O. Gillet. – London : Thousand Oaks, 1994. – 343 p.
 60. Hormann G. *Psychological semantics of discourse* / G. Hormann. – N. Y. : Northton, 1996. – 106 p.
 61. Pairclough N. *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language* / N. Pairclough. – London, New York, 1995. – 152 p.
 62. Schiffrin D. *Approaches to Discourse* / D. Schiffrin. – Oxford; Cambridge, MA, 1994. – 487 p.
 63. Schiffrin D. *Discourse markers* / D. Schiffrin. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1987. – 540 p.
 64. Sperber D. *Relevance: Communications and Cognition* / D. Sperber, D. Wilson. – Oxford; Cambridge, 1995. – 368 p.
 65. Strauss A. *Modern mass media* / A. Strauss. – Cambridge, 2008. – 247 p.
 66. Tyler S. A. *The Unspeakable: Discourse, Dialogue, and Rhetoric in the Postmodern World* / S. A. Tyler. – Madison, 1987. – 186 p.
 67. Van Dijk T. A. *News as Discourse* / T. A. Van Dijk // *Discourse & Society*. – Hillsdale : Lawrence Erlbaum Associates, 2013. – 216 p. [Электронный ресурс].– Режим доступа: http://www.google.com.ua/books?id=iVfYAQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false. – Назва з екрана.
 68. Van Dijk T. A. *Principles of critical discourse analysis* / T. A. Van Dijk // *Discourse & Society*. – London : SAGE, 1993. – Pp.249-283 [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://www.discourses.org/OldArticles/Principles%20of%20critical%20discourse%20analysis.pdf>. – Назва з екрана.

69. Walton D. Media argumentation: dialectic, persuasion and rhetoric / D. Walton. – Oxford : Cambridge University Press, 2007. – 400 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.euro.ubbcluj.ro/~aludusan/documente/Media_Argumentation.pdf. – Назва з екрана.
70. Walton G. Bullying widespread: a critical analysis of research and public discourse on bullying / G. Walton // Journal of school violence. – 2005.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1300/J202v04n01_06#preview. – Назва з екрана.
71. Ward G. How democratic can we get?: The Internet, the public sphere, and public discourse / G. Ward // JAC. – 2005. –Vol.17. – 75-79 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/20866148?uid=3738032&uid=2&uid=4&sid=21106483299133>. – Назва з екрана.
72. Warnick B. Rhetorical criticism of public discourse on the Internet: Theoretical implications / B. Warnick. – Washington :Rhetoric Society Quarterly, 1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02773949809391131?journalCode=rrsq20#preview>. – Назва з екрана.
73. Weingart P. Practicing Interdisciplinary / P. Weingart. – Toronto : University of Toronto Press, 2010. – 215 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.cwts.nl/TvR/documents/AvR-PractInterdisc.pdf>.– Назва з екрана.
74. Weizman E. Political discourse as mediated and public discourse / E. Weizman // Journal of Pragmatics. – 2006. – Vol.38. – Pp. 143-153 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378216605001542>. – Назва з екрана.

75. White L.F. Learning disability, pedagogies, and public discourse / L.F. White. – London : College Composition and Communication, 2002. – 788 p. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/1512122?uid=3738032&uid=2&uid=4&sid=21106483299133>. – Назва з екрана.
76. Williams B. A. The New Media Environment, Internet Chatrooms, and Public Discourse / B. A. Williams. – London : SAGE, 2003. – 266 p. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/1512122?uid=3738032&uid=2&uid=4&sid=21106483299133>. – Назва з екрана.
77. Witschge T. Examining online public discourse in context: A mixed method approach/ T. Witschge. – London : University of London – 2008. – 192 p. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://uploadi.www.ris.org/editor/122478179812242_44520witschge.pdf. – Назва з екрана.